

Redengevende omschrijving

Zeestraat 54

Algemene gegevens

Monumentnummer	NWH033
Kadastrale aanduiding	E 04515 en E 02721
Oorspronkelijke functie	Boerderij
Huidige functie	Woonhuis
Bouwjaar	circa 1700 en circa 1840

Monumentenbeschrijving

Complex bestaande uit een gedeeltelijk onderkelderde boerderij met opkamer op een L-vormige plattegrond en evenwijdig daaraan gesitueerd aan de oostzijde een zomerhuis met schuur en een stal. Deze beide bouwdelen hebben elk een overstekend zadeldak met de nok haaks op de Zeestraat. Direct ten noordwesten van deze stal staat een hooiberg. Het woongedeelte van de boerderij bestaat uit twee haakse bouwdelen met zadeldaken. De hoofdkap heeft de nok evenwijdig aan de Zeestraat. De aangebouwde stal heeft, in het verlengde van het haakse zadeldak van het woongedeelte, een mansardedak met de nok haaks op de Zeestraat. Tussen deze stal en het zomerhuis is ter hoogte van het bedrijfsgedeelte van de boerderij een jongere haakse muur met ezelsrug en met een doorgang gemetseld.

De bebouwing van het complex dateert uit verschillende periodes en is diverse keren uitgebreid en gewijzigd. Het is uitgevoerd in een ambachtelijk traditionele bouwtrant. Het woongedeelte van de boerderij dateert in de kern uit circa 1700. Nadien is met name het zuidwestelijke deel gewijzigd. De aangebouwde stal is jonger (mogelijk circa 1900). Het meest oostelijke stalgedeelte dateert in de kern mogelijk ook uit circa 1700 en is nadien vergroot. Het zomerhuis dateert uit circa 1840. Het complex is vrij gelegen in het open landelijk gebied op een ruim erf waarop leilinden en lindenbomen staan. Op het erf staan enkele jongere bijgebouwen. Aan de zuidoostzijde is een boomgaard. De boerderij is niet meer als zodanig in gebruik. Het bijgebouw (stal) is tot logeerkamer ingericht waarbij gebruik is gemaakt van oude elementen (die gedeeltelijk van elders afkomstig zijn). Het zomerhuis heeft de oorspronkelijke indeling behouden. In het woongedeelte van de boerderij zijn de opkamer en kelder gehandhaafd en is de indeling gewijzigd. In het werkgedeelte is de waterpomp nog aanwezig. De aan het woongedeelte gebouwde stal heeft de oorspronkelijke opzet behouden.

Woongedeelte van de boerderij

De boerderij bestaat uit twee haaks geplaatste bouwdelen met zadeldaken. Het oudste bouwdeel is gedeeltelijk onderkelderd en heeft een opkamer. Het pand is opgetrokken in rode baksteen die in kruisverband is gemetseld. De voorgevel en de linkerzijgevel zijn gepleisterd. De beide andere gevels hebben een hoge gepleisterde plint. De dakschilden zijn gedekt met rode tuile de Nord. Op de nokhoek staat een rode keramische piron.

De *voorgevel* (de zuidoostgevel) is een gepleisterde gevel met ter plaatse van het oudste bouwdeel een getoogd T-venster (schuifvenster) met opgeklampt luik. Links daarvan is een modern drielichtvenster geplaatst waarvan de bovenlichten met glas-in-lood zijn bezet. Dit venster heeft opgeklampte luiken. De gevel wordt beëindigd met een houten lijst en een goot op houten klossen. De goot heeft een geprofileerde gootlijst. In het dakschild is direct boven de goot een dakkapel geplaatst met moderne ramen en met lessenaardak.

De *rechterzijgevel* (de zuidoostgevel) is een topgevel die is opgetrokken in rode baksteen die is gemetseld in kruisverband en een hoekoplossing met klezoortjes heeft. Ter hoogte van de kelder is

in een diepe rondboogopening een keldervenster geplaatst. Boven dit venster is in het gepleisterde gevelgedeelte een Latijns kruis aangebracht. Ter hoogte van de opkamer is een negenruitsschuifvenster met vernieuwd paneelluik geplaatst. Boven het venster, dat een betegelde lekdorpel heeft, is een rollaag gemetseld. Ter hoogte van de kap is een rondboogvenster met stolpraam met roedenverdeling aangebracht. Dit venster, waarboven een rollaag is gemetseld, heeft een paneelluik. De gevel heeft enkele muurankers. Langs het dakoverstek is een houten geschulpte windveer aangebracht met in de top een hangende gesneden makelaar. Het dakoverstek rust op gesneden klossen.

De *linkerzijgevel* (de zuidwestgevel) is een gepleisterde gevel met een moderne dubbele openslaande terrasdeur met roedenverdeling en een modern drielichtvenster met paneelluiken en met glas-in-lood bovenlichten. De gevel heeft een aantal muurankers. Bij de dakvoet is een zinken bakgoot op beugels aangebracht. In het dakschild zijn enkele moderne dakramen geplaatst. Op de nokhoek is een rode keramische piron geplaatst.

De *achtergevel* (de noordoostgevel) is een blinde gevel die in rode baksteen is opgetrokken en een hoge gepleisterde plint heeft. Bij de dakvoet is een bakgoot op houten klossen aangebracht. In het dakschild is een modern dakraam geplaatst.

De moderne hoofdingang tot het woongedeelte is in de rechterzijgevel (noordoostgevel) van het haakse bouwdeel geplaatst. Deze gevel is opgetrokken in rode baksteen die in kruisverband is gemetseld. De gevel heeft een hoge gepleisterde plint. Bij de dakvoet is een goot op klossen aangebracht. In het dakschild is een modern dakraam geplaatst.

Interieur

Inwendig zijn veel elementen behouden. De kelder met gepleisterd kruisribgewelf en de bakstenen trap zijn behouden. Hierboven is ook de opkamer met betimmeringen nog aanwezig. De indeling van het woongedeelte is op de begane grond in de loop van de tijd gewijzigd. Een deel van het oorspronkelijke werkgedeelte (uit circa 1900) is bij de woning getrokken. Elementen zoals een aantal paneeldeuren, opgeklampte deuren, betimmeringen en kasten zijn behouden. Ook de balklagen zijn behouden. De huidige keuken, in het bouwdeel uit circa 1900, het oorspronkelijke werkgedeelte tussen woning en stal heeft een terrazzo vloer. Hier is de waterpomp nog aanwezig die is geplaatst in een grote rondboognis waarlangs een bakstenen rand is gemetseld. Aan de voorzijde van de nis zijn restanten zichtbaar van een muurtje dat is opgetrokken in geelgeglazuurde baksteen. De indeling onder de kap is gewijzigd en voor bewoning ingedeeld. De kapconstructie is waarschijnlijk in de loop van de tijd gewijzigd.

Stal

De eenlaags stal is uitgevoerd met een middenlangsdeel in de vorm van een smalle middenvoergang met aan weerszijden achter het vee een kruipad voor het afvoeren van de mest via een deur in de achtergevel (de korte noordwestgevel). De stal met aan het woongedeelte grenzend werkgedeelte is opgetrokken in donkerrode baksteen die is gemetseld in kruisverband. Dit bouwdeel dateert mogelijk uit circa 1900. Rondom loopt een gepleisterde grijsgeschilderde plint. Het mansardedak is gedekt met gesmoorde kruispannen.

De *rechterzijgevel* (de noordoostgevel) heeft ter plaatse van het werkgedeelte een opgeklampte deur met bovenlicht en een venster met stolpraam en bovenlicht. Het venster heeft een bakstenen lekdorpel. Boven het venster en de deur is een rollaag van stekken gemetseld. De gevel heeft verder een klein venster met wc-raam. Ter plaatse van het stalgedeelte heeft deze gevel vijf getoogde ijzeren stalramen met bakstenen lekdorpels. Onder de ramen zijn opgeklampte luiken opgehangen. Boven deze ramen is een rollaag gemetseld. De gevel heeft een reeks muurankers. Bij de dakvoet is

op de muur een bakgoot met geprofileerde gootlijst aangebracht. In het dakschild is een aantal moderne dakramen geplaatst.

De *linkerzijgevel* (de zuidwestgevel) heeft ter plaatse van het werkgedeelte een modern drielichtvenster met paneelluiken en met glas-in-lood bovenlichten. Dit venster vervangt waarschijnlijk twee oorspronkelijke vensters. Boven het venster is een rollaag gemetseld. Ter plaatse van het stalgedeelte heeft deze gevel vijf getoogde ijzeren stalramen met bakstenen lekdorpels. Boven deze ramen is een rollaag gemetseld. De gevel heeft een reeks muurankers. Bij de dakvoet is op de muur een bakgoot met geprofileerde gootlijst aangebracht. In het dakschild is een aantal moderne dakramen geplaatst.

De *achtergevel* (de noordwestgevel) heeft op de begane grond in het midden, ter plaatse van de middenvoergang, een horizontaal gedeelde opgeklampte deur met vierruitsbovenlicht. Op de hoeken heeft deze gevel ter plaatse van de kruipaden een horizontaal gedeelde opgeklampte deur met vierruitsbovenlicht. Boven de deuren is een rollaag gemetseld. In de top zijn twee vernieuwde achtruitsstolpramen geplaatst met opgeklampte luiken. Boven deze ramen is een rollaag gemetseld. De gevel heeft een aantal muurankers. Langs de dakrand is een windveer aangebracht.

Interieur

De indeling van de stal, met een dichte zoldering, is behouden. Middenvoergang, standplaats, grup en mestgang zijn herkenbaar. Op de begane grond is de houtconstructie gedeeltelijk behouden. De constructie van de mansardedak met Hollandse spanten is geheel behouden. Het dakbeschot is vernieuwd.

Zomerhuis

Dit eenlaags bouwdeel heeft een rechthoekige plattegrond en is aan de noordoostzijde evenwijdig aan het stalgedeelte van de boerderij gesitueerd. Het dateert uit circa 1840 en is opgetrokken uit donkerrode baksteen die in kruisverband is gemetseld. Het overstekende zadeldak is gedekt met rode tuile de Nord.

De *voorgevel* (de zuidoostgevel) is een topgevel met op de begane grond twee zesruitsschuifvensters waarboven een rollaag is gemetseld. De vensters hebben paneelluiken en een houten lekdorpel. De top van de gevel is in halfsteensverband gemetseld. In de top is een klein rond venster geplaatst waarboven een rollaag is gemetseld. Langs de dakrand van het overstekende zadeldak is een houten geschulpte windveer aangebracht.

De *rechterzijgevel* (de noordoostgevel) wordt door het aangrenzende bouwdeel aan het zicht onttrokken.

De *linkerzijgevel* (de zuidwestgevel) is een langsgewelf met een gepleisterde plint. De toegepaste baksteen is niet voor de hele gevel gelijk. Het voorste gedeelte is uitgevoerd in donkerder baksteen. De huidige gevel is niet in één keer tot stand gekomen. In de gevel zijn twee gedeeltelijk beglaasde vernieuwde deuren en een vernieuwd enkelvoudig staand venster geplaatst. Boven de deuren en het venster is een rollaag gemetseld. Bij de dakvoet is een bakgoot aangebracht die rust op gesneden houten klossen.

De *achtergevel* (de noordwestgevel) is een topgevel met een gepleisterde plint en op de begane grond een opgeklampte deur waarboven een rollaag is gemetseld. De top van de gevel is in halfsteensverband gemetseld. In de top is een opgeklampt luik met drierruitsbovenlicht geplaatst waarboven een rollaag is gemetseld. Langs de overstekende dakrand is een geprofileerde windveer aangebracht.

Interieur

Inwendig is de indeling in twee verschillende ruimtes met een terrazzo vloer gehandhaafd. Schoorsteen, balklaag enkele paneeldeuren en betimmeringen (kast) zijn behouden. De kapconstructie is grotendeels behouden.

Stal

Evenwijdig en tegen het zomerhuis aangebouwd staat een eenlaags stal op een rechthoekige plattegrond. De schuur is aan de achterzijde langer dan het zomerhuis. In de kern is deze stal ouder dan het zomerhuis (mogelijk uit circa 1700) maar is in de loop van de tijd gewijzigd en vergroot. De stal is opgetrokken in donkerrode baksteen die in kruisverband is gemetseld. De rechterzijgevel is gedeeltelijk gepleisterd. Het overstekende asymmetrische zadeldak is met gesmoorde tuile de Nord gedekt.

De *voorgevel* (de zuidoostgevel) is opgetrokken in halfsteensverband. Op de begane grond is een dubbele opgeklampte deur waarboven een rollaag is gemetseld. Langs de dakrand van het overstekende zadeldak is een houten geschulpte windveer aangebracht.

De *rechterzijgevel* (de noordoostgevel) is een langsgevel waarvan het voorste gedeelte is gepleisterd. Het achterste gedeelte is opgetrokken in rode baksteen die in kruisverband is gemetseld. Dit geveldeel heeft een gepleisterde plint. In het voorste gedeelte zijn twee getoogde ijzeren stalramen geplaatst die een bakstenen lekdoorpel hebben. Verder zijn in de gevel geplaatst een lage, vernieuwde horizontaal deelbare opgeklampte deur en een venster met vierruits draairaam met opgeklampt luik. Boven dit venster en boven de deur is een rollaag gemetseld. In het dakschild is een aantal moderne dakramen aangebracht.

De *linkerzijgevel* (de zuidwestgevel) is een langsgevel die in verschillende fases tot stand is gekomen. De gevel heeft een gepleisterde plint. In de gevel zijn geplaatst een rondboogstalraam, twee opgeklampte, horizontaal deelbare deuren en een opgeklampte deur. De deur nabij de achtergevel geeft toegang tot de plee die nog aanwezig is. Boven deze deur is een rollaag gemetseld. Boven één van de horizontaal deelbare deuren is een rollaag gemetseld. Bij de dakvoet is een zinken goot op beugels aangebracht.

De *achtergevel* (de noordwestgevel) is een topgevel die is opgetrokken in kruisverband en waartegen enkele lage steunberen zijn gemetseld. De gevel heeft een gepleisterde plint. Op de begane grond is een zesruits betonnen stalraam geplaatst. Ter hoogte van de kap is een vernieuwd houten opgeklampt luik geplaatst met drieruitsbovenlicht. De gevel heeft enkele zeer zware muurankers en enkele kleine muurankers.

Interieur

Inwendig is dit bouwdeel tot logeerwoning verbouwd en ingericht waarbij gebruik is gemaakt van oude elementen (die gedeeltelijk van elders afkomstig zijn). De oorspronkelijke indeling is gewijzigd. Het dakbeschot is vernieuwd. De huidige kap, een gordingenkap, is in verschillende fases tot stand gekomen.

Hooiberg

Achter deze stal staat een gerestaureerde hooiberg met vier betonnen roeden en met rieten kap.

Redengevende omschrijving

Het complex is van cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een agrarisch complex met bouwdelen uit verschillende periodes waaraan de historische ontwikkeling af te lezen is. Daarnaast is het complex onderdeel van de economische en historisch agrarische ontwikkeling van Noordwijkerhout. De boerderij is een typologisch voorbeeld van een onderkelderde boerderij met

opkamer uit circa 1700. De aangebouwde stal uit circa 1900 is een goed en gaaf bewaard typologisch voorbeeld van een stal met smalle middenvoergang en kruipaden aan weerszijden. Het complex is van bouwhistorische waarde vanwege de ouderdom en de aanwezige bouwsporen. Het complex heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een ambachtelijke traditionele bouwtrant en vanwege de behouden hoofdvorm en vanwege het materiaalgebruik en detaillering. Het complex bestaande uit de boerderij met stal, het zomerhuis, de stal en de hooiberg, de lindenbomen en leilinden en de boomgaard heeft ensemblewaarde vanwege de onderlinge samenhang. Het complex heeft landschappelijke en situeringswaarde vanwege de markante ligging in het open landelijk gebied. De combinatie van de boerderij met de lindenbomen is van belang voor de belevingswaarde.

